ISBN: 966-02-2074-X
DOI:

ПОЖИВА́НОВ Михайло Олександрович (12. 04. 1960, Дніпропетровськ, нині Дніпро) — вчений-металург, державний і громадсько-політичний діяч, живописець, меценат. Син *О. Поживанова*. Доктор технічних наук (1994), професор (1996). Народний депутат України (1994—98, 2005—06, 2006—07, 2007—08). Член НСХУ (2021), НСПУ (2022). Премія імені І. Бардіна в галузі металургії (1985). Закінчив Московський інститут сталі (1982), Національну академію внутрішніх справ України (Київ, 2003). Працював від 1986 на металургійному комбінаті «Азовсталь»; 1991—94 — директор малого приватного підприємства «Азовтехна» (обидва — м. Маріуполь Донецької обл.). 1994—98 — міський голова Маріуполя: реалізував низку інфраструктурних та соціальних проєктів, за його каденції відновлено Галерею Куїнджі, збудовано храм архістратига Михаїла, пам’ятник св. Ігнатію тощо; 1995—98 — у складі Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Президентові України. 1999—2005 — заступник голови Київської міськдержадміністрації, де очолював напрям зовнішньоекономічних зв’язків та інвестицій. 2007—08 — голова Держкомрезерву України; 2008—10 — заступник міністра економіки. Водночас 2000—10 — провідний науковий співробітник Фізико-технологічного інституту металів і сплавів НАНУ (Київ). 2010—14 — у девелоперській компанії «EYEMAXX Real Estate AG» (Австрія), керував філіями компанії в Чехії, Словаччині та Угорщині. У ВР України брав участь у підготовці 11-го розділу Конституції України 1996 щодо місцевого самоврядування, працював у комітетах з питань економічної політики, європейської інтеграції, екологічної політики, державного будівництва та місцевого самоврядування; був членом партій «Реформи і порядок», «Аграрної партії України», «Сила і честь», «Радикальної партії Олега Ляшка», входив до блоку «Наша Україна» та «Блоку Юлії Тимошенко». Наукові праці в галузях металургії, охорони довкілля. Вивчає проблеми місцевого самоврядування в Україні, питання європейських цінностей, інтегрування України в Європу. Автор багатьох науково-популярних та суспільно-політичних публікацій. 2009 заснував художню галерею «АВС-арт»; створив серію мистецьких альбомів українських художників «Імена». Автор ілюстрацій до поетичних збірок «Топологія уяви» (2019) та «Сліди на воді» (2024) В. Куйбіди, «100 митей» В. Степаненка (2025). Участь у мистецьких виставках 2018—26: 11 персональних і 29 групових. Твори П. зберігають у колекціях у Києві, Львові, Одесі, Харкові, Мукачеві, Відні, Будапешті. Активно підтримує мистецькі, книговидавничі та соціальні проєкти.

Основні твори

триптихи «Моя Україна» (2020), «Мій Київ» (2021), «Українські свята» (2023); «Маріуполь. Скорбота» (2022), «Ритми моєї Землі» (2025), «Маріуполь. Мрія» (2026).

Основні праці

Катастрофу можно отменить. Мариуполь, 1995; У майбутнє треба дивитися очима правди і добра. К., 2001; Украина открывает дверь в тысячелетие. К., 2002; Українські вектори місцевого самоврядування. К., 2004; Внепечная металлургия чугуна. К., 2006; Выплавка стали для автолиста. Москва, 2006 (співавт.); Возвращение на континент европейской цивилизации. К., 2006; Повернення на континент європейської цивілізації. К., 2006; Колокол звонит и по тебе (Катастрофу можно отменить — 2). К., 2014; Книжка про місто. К., 2022; Одеські художники XIX—XXI століть: Десять біографічних нарисів про тих, хто жив чи творив на березі Чорного моря. К., 2025.

Рекомендована література

1. Радченко О. Михаил Поживанов: «Мы разные. Но мы едины» // Вечерняя Одесса. 2010, 25 марта
2. Латыпов Р. Михаил Поживанов без ретуши и мифов. К., 2016
3. Торба В. Без «реформ і порядку» // День. 2016, 18 жовт.; Казанський Д. Михайло Поживанов: «У політиці Донбасу з 1997 року відбувалася зачистка всього патріотичного» // Український тиждень. 2017. № 6
4. Михайло Поживанов. Живопис: Альбом. К., 2025.

В. О. Єфремова

Бібліографічний опис:
Поживанов Михайло Олександрович / В. О. Єфремова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: https://esu.com.ua/article-894566

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).